رویش روان شناسی، سال ۸ ، شماره۵ ، شماره پیاپی ۳۸ ، مرداد ۱۳۹۸
Rooyesh-e-Ravanshenasi, 8(5), 2019

نقش سبک های هویت در پیش بینی توجیه روابط فرازناشویی در افراد متاهل

The role of Identity styles in prediction of justifying Extra Marital relationship in Married Individuals

رویا زارع
کارشناس ارشد روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل
دکتر سمیه تکلوی (نویسنده مسئول)
استادیار روان شناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

Roya Zare
Master of Psychology, Department of Psychology, Ardabil Branch of Islamic Azad University
Dr. Somayyeh Taklavi *
Assistant Professor, Department of Psychology, Ardabil Branch, Islamic Azad University

چکیده

هدف پژوهش حاضر تعیین نقش سبک های هویت در پیش بینی توجیه روابط فرازناشویی در افراد متاهل شهر اردبیل بود. روش پژوهش حاضر، همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه متاهلین ساکن در شهر اردبیل در سال ۱۳۹۵ بود. نمونه پژوهش شامل ۱۴۰ متاهل بود که به صورت در دسترس انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه سبک هویت بروزنسکی و توجیه روابط فرازناشویی گلس استفاده شد. داده های پژوهش با روش ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه تجزیه و تحلیل شدند. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد سبک اطلاعاتی هویت(r=۰/۸۰)، و تعهد(r=۰/۸۳)، با توجیه روابط فرازناشویی رابطه مثبت و معنی دار دارند. هم چنین سبک سردرگم-اجتنابی هویت(r=-۰/۸۴)، با توجیه روابط فرازناشویی رابطه منفی و معنی دار دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد، سبک سردرگم اجتنابی(β=-۰/۳۴)، سبک تعهد(β=۰/۳۳)، سبک اطلاعاتی(β=۰/۲۶) به ترتیب با بیشترین ضریب تاثیر توانستند توجیه روابط فرازناشویی را پیش بینی کنند.

واژگان کلیدی: سبک های هویت، روابط فرازناشویی، افراد متاهل

Abstract

The aim of the present study was to investigate the role of identity styles in prediction of justifying extra-marital relationships in married individuals. Current research method was correlation. The Statistical population of research were all married individual in Ardabil city in 2016. The sample of research were consisted of 140 married individual who were selected by available sampling. Identity style Berzonsky and justify extra marital relationships Glass were used to collect data. Data were analyzed by using of Pearson correlation and multiple-regression analysis. Pearson's correlation results showed that informational style and commitment style have significant positive correlation with justify extra marital relationships, so avoidance styles have significant negative correlation with justifying extra-marital relationships. The results of multiple regression analysis were showed that avoidance style ($\beta = -0/34$), commitment style ($\beta = 0/33$), informational style ($\beta = 0/26$) would predict higher justifying extra-marital relationships, respectively.

Key words: Identity style, extra marital relationship, couples.

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت :** مهر ۹۶ | **پذیرش: اردیبهشت ۹۷** | **ویرایش نهایی** : مهر۹۸

مقدمه

ازدواج در همه جوامع یک نهاد مهم شمرده می‌شود و داشتن زندگی زناشویی موفق تقریباً برای هرکسی یک هدف عمده و آرمانی به شمار می‌رود. به‌طوری‌که در پژوهش وایت و گاگلر[1](۲۰۰۰) نشان داده شد که ۹۳٪ افراد موردمطالعه داشتن ازدواج شاد را یکی از اولویت‌های زندگی خویش می‌دانستند و بر این باور بودند که ازدواج یک تعهد مادام‌العمراست که جز در حالت‌های اضطراری نباید به آن پایان داد(محسن زاده، محمد نظری، عارفی، ۱۳۹۰). به اعتقاد گلاسر، زوج‌ها زندگی مشترکشان را با عشق شروع می‌کنند، ولی مشاهده می‌کنند که صمیمت اولیه به‌تدریج رنگ می‌بازد. باگذشت زمان زندگی برخی از زوجین به جدایی کشیده می‌شود، اما اکثریت به زندگی مشترکشان با آهنگی یکنواخت و ملال آور ادامه می‌دهند و برای تحمل این زندگی به مشروبات الکلی، پرخوری، استفاده از مواد مخدر یا ارتباطات نامشروع روی می‌آورند(مومنی و شعاع کاظمی، ۱۳۹۵). روابط فرا زناشویی[2] مهم‌ترین عامل تهدیدکننده‌ی عملکرد، ثبات و تداوم

[1] -Waite & Gallagher
[2] extra marital relationship

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

روابط زناشویی است(مارک و جنسون[1]، ۲۰۱۱). روابط فرا زناشویی بر اساس یک تعریف کلی نقض تعهد رابطه دو نفره است که به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می‌شود (آویرام و آمیچا[2]، ۲۰۰۵). مهم‌ترین انگیزه زن و مرد متأهلی که به‌سوی روابط فرازناشویی کشیده می‌شود، تجربه مجدد صمیمت فردی و جنسی است. چیزی که دیگر آن را در زندگی مشترکشان نمی‌یابند، بنابراین جذابیت روابط نامشروع بدین دلیل است که هیچ‌یک از طرفین، عیب‌جویی، سرزنش و شکوه نمی‌کنند یا نق نمی‌زنند(گلاسر ، ترجمه خوش‌نیت و برازنده، ۱۳۹۴). از دیگر انگیزه‌های شخصی برای روابط فرا زناشویی می‌توان مواردی چون کنجکاوی، تنوع‌طلبی، انگیزه‌های تجربه‌ای، کسب اعتماد به نفس، مصاحبت و هم‌نشینی، سرگرمی، انتقام و کاوش جهت‌گیری جنسی را نام برد(شریفی و همکاران، ۱۳۹۱). از نگاهی جامع به پدیده روابط فرا زناشویی، میزان شیوع، علل و زمینه‌ها و هم‌چنین پیامدهای آن اهمیت داشته و موردتوجه محققان، سیاست‌گذاران و درمانگران بوده است. شیوع خیانت زناشویی از پژوهشی به پژوهش دیگر و در کشورهای مختلف متفاوت است(رحیمی، ۱۳۹۲). هنوز هیچ آماری درباره میزان شیوع بی وفایی زناشویی در ایران منتشر نشده است، اما بعضی تحقیقات اشاره هایی به این موضوع کرده اند؛ به عنوان مثال، بیشترین آمار قتل های خانوادگی که ۳۰ درصد است، به زنانی مربوط است که به دلیل رابطه نامشروع و سوءظن، توسط همسران خود به قتل رسیده اند. از سوی دیگر، ۲۲ درصد از قتل های خانوادگی مربوط به قتل مردان توسط همسرانشان است که در ۴۰ درصد، زنان با همدستی معشوق خود شوهرانشان را به قتل رساندند(فتحی، فکر آزاد، غفاری، ۱۳۹۲). توجیه روابط فرا زناشویی، دلیل‌تراشی‌های متداول افراد برای درگیر شدن در روابط فرا زناشویی می‌باشد(نوایی و محمدی آریا، ۱۳۹۴). بر اساس نتایج مطالعات، بین توجیه روابط فرا زناشویی و درگیر شدن در این‌گونه روابط همبستگی مثبت معنادار مشاهده شده است(چاک[3]، ۲۰۱۳). با توجه به اهمیت نهاد خانواده و کارکردهای متنوع و حیاتی آن، روابط فرا زناشویی پدیده‌ای بسیار مخرب و درعین‌حال چندبعدی و پیچیده است و عوامل متعدد شخصیتی، اجتماعی و خانوادگی از عوامل سبب‌ساز رابطه فرا زناشویی می‌باشند (ترابیان، عامری و خدابخش، ۱۳۹۰) که از آن میان می‌توان سبک‌های هویت[4] اشاره نمود. اریکسون تعارض روانشناختی دوره نوجوانی را هویت در مقابل سردرگمی هویت نامید. از تعارض بحران هویت در مقابل سردرگمی هویت، وفاداری نیروی بنیادی جوانی پدیدار میشود. در صورتیکه فرد نتواند هویت مناسب را پرورش دهد، امکان دارد که مسئولیت های بزرگسالی را به تعویق بیندازد و بی هدف از شغلی به شغل دیگر، از یک همسر به همسر دیگر، یا از یک ایدئولوژی به ایدئولوژی دیگر کشیده شود(فیست و فیست، ترجمه یحیی سید محمدی، ۱۳۹۴). بنابراین این احتمال وجود دارد افرادی که دچار مشکلات هویت هستند، مستعد بی وفایی و خیانت در رابطه زناشویی باشند. پیزارو و فرناندز[5] (۲۰۱۵) در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که کیفیت منفی رابطه زناشویی از دلایل درگیر شدن و دوام زنان در رابطه فرازناشویی می باشد. در حقیقت نتایج پژوهش پیزارو و فرنادرز(۲۰۱۵) نشان می دهد، عدم ارضای به موقع نیازهای روانی افراد زمینه ساز بروز روابط فرازناشویی می باشد. فتحی، فکرآزاد، غفاری، بوالهری (۱۳۹۱) عوامل زمینه ساز بی وفایی زناشویی زنان را بررسی کرده و نشان دادند با وجود آنکه اکثر افراد مورد مطالعه، برآورده نشدن توقعات ازدواج و عدم ارضای نیازهای عاطفی و جنسی در روابط زناشویی را به عنوان دلیل اصلی بی وفایی خود بیان نمودند، اما نباید از تاثیر خصوصیات، نگرش ها و ویژگی های فردی، عوامل کلان اجتماعی و تسهیل کننده در این زمینه غافل ماند. بنابراین بی وفایی زناشویی زنان معلول چند علیتی است و عوامل فردی، خانوادگی – زناشویی و اجتماعی در بروز آن تاثیر گذار است. کریمیان، حیدری و سالاری (۱۳۹۳) در پژوهش خود دریافتند که متغیرهای هویت اطلاعاتی و هویت سردرگم /اجتنابی قادر به پیش بینی تعهد زناشویی در افراد باشد. بطوریکه با افزایش میزان سبک های هویتی اطلاعاتی، تعهد زناشویی افراد نیز افزایش می یابد. همچنین حیدری، کریمیان و سالاری(۱۳۹۴) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که هر قدر افراد ترس از صمیمیت کمتر و سبک های هویت کارآمد تری داشته باشند، وفادای زناشویی بیشتری گزارش می کنند. اگرچه تحقیقاتی در رابطه با روابط فرا زناشویی انجام‌شده است، ولی پژوهش‌های اندکی در زمینه سبک‌های هویت صورت گرفته است. بنابراین پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا سبک‌های هویت در پیش‌بینی توجیه روابط فرا زناشویی افراد متاهل نقش دارد؟

[1] Mark, Janssen
[2] Avirav&Amichai
[3] Chuick
[4] Identity style
[5] Pizarro, Fernandez

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

روش

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی بود .جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه افراد متاهل ۲۵ تا ۴۵ ساله ساکن شهر اردبیل در سال ۹۵ می باشد که ۵ سال از مدت ازدواج آن ها می گذشت. تعداد ۱۴۰ فرد متاهل با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات پس از هماهنگی های لازم پرسشگران تحقیق به مراکز عمومی سطح شهر (فرهنگسراها، مدارس، مساجد، دانشگاه ها) مراجعه شد و تمامی افراد متاهلی که در دامنه سنی ۲۵ تا ۴۵ سال قرار داشتند و مایل به همکاری در پژوهش بودند، به عنوان نمونه انتخاب شدند. پس از انتخاب نمونه آماری، ضمن تبیین هدف پژوهش، به افراد اطمینان داده شد که اطلاعات آنان محرمانه می باشد و سپس پرسشنامه های سبک هویت و توجیه روابط فرازناشویی در اختیار آن ها قرار داده شد و از آن ها خواسته شد پرسشنامه ها را با دقت تکمیل کنند. پس از جمع آوری اطلاعات، داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه به کمک نرم افزار SPSS-18 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار سنجش

پرسشنامه سبک هویت بروزنسکی (ISI): این پرسشنامه به منظور جهت‌گیری هویت افراد توسط برزونسکی در سال ۱۹۸۹ ساخته و در سال ۱۹۹۲ مورد تجدیدنظر قرار گرفت. این آزمون یک ابزار خود گزارشی ۴۰ عبارتی است که از ۴ زیر مقیاس تشکیل یافته است که شامل جهت‌گیری اطلاعاتی، جهت‌گیری هنجاری، جهت‌گیری سردرگم/اجتنابی و تعهد است. برای به دست آوردن نمره هر زیر مقیاس باید امتیاز مربوط به زیر مقیاس باهم جمع شوند. سئوالات ۹، ۱۱، ۱۴ و ۲۰ بصورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. روایی این پرسش‌نامه از طریق ارزیابی همبستگی آن با مقیاس وضعیت هویت بنیون و آدامز (۱۹۸۶)تائید شده است. نتایج نشان داد که هویت کسب‌شده با زیر مقیاس جهت‌گیری اطلاعاتی و تعهد و هویت تأخیری با زیر مقیاس‌های تعهد، جهت‌گیری هنجاری، جهت‌گیری اطلاعاتی و جهت‌گیری سردرگم/اجتنابی همبستگی دارد. غضنفری (۱۳۸۳)ضریب پایایی آن را از طریق آلفای کرونباخ به دست آورده است. تعهد= ۰/۷۵، جهت‌گیری هنجاری=۰/۷۲، جهت‌گیری سردرگم/اجتنابی=۰/۸۲ جهت‌گیری اطلاعاتی=۰/۷۶، کل=۰/۸۳. در پژوهش یاوری(۱۳۹۲) پایایی کلی پرسشنامه سبک هویت با استفاده از روش آلفای کرونباخ۸۱٪ به دست آمد و پایایی هر کدام از خرده مؤلفه‌ها به ترتیب اطلاعاتی(٪۸۰)، هنجاری(٪۸۵)، سردرگم/ اجتنابی(٪۷۷) و تعهد(٪۸۳) به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی کلی پرسشنامه سبک هویت با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۲ بدست آمد.

پرسشنامه توجیه روابط فرا زناشویی: این مقیاس یک پرسشنامه ۱۷ ماده‌ای که توسط گلس[1](۱۹۸۱) ساخته‌شده، که توجیهات و دلیل‌تراشی‌های متداول افراد برای درگیر شدن در روابط فرا زناشویی را موردبررسی قرار می‌دهد. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت است از (۱) توجیهات جنسی از قبیل به دست آوردن هیجان، لذت و رضایت جنسی، ۲- انگیزه‌های بیرونی از قبیل پیشرفت شغلی و انتقام از همسر، ۳-نزدیکی عاطفی مانند تفاهم، دوستی، افزایش عزت‌نفس و احترام بین فردی و ۴-عشق و انگیزه‌های عاشقانه، نمره‌گذاری ماده‌ها بر اساس یک مقیاس چهار درجه‌ای شامل ۱=احساس می‌کنم کاملاً موجه است، ۲=احساس می‌کنم تا حدودی موجه است، ۳=احساس می‌کنم موجه نیست و ۴= احساس می‌کنم کاملاً ناموجه است، انجام می‌پذیرید و نمرات پایین‌تر در هر مقیاس بیانگر میزان تائید بیشتر پاسخ‌دهنده‌ی می‌باشد. گرچه این ابزار «توجیه روابط فرا زناشویی» را می‌سنجد، اما بر اساس نتایج مطالعات، بین توجیه روابط فرا زناشویی و درگیر شدن در این روابط همبستگی مثبت معنادار مشاهده‌شده است(چایک[2]، ۲۰۱۳). چایک همسانی درونی این مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۹۱٪ گزارش نمود. در پژوهش نوایی و محمدی آریا (۱۳۹۴) روایی ابزار به روش روایی ارزیابان تائید و هم چنین پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرانباخ ۶۹٪به دست آمد(نوایی و محمدی آریا، ۱۳۹۴). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۱ بدست آمد.

یافته ها

در پژوهش حاضر تعداد ۱۴۰ فرد متاهل مورد ارزیابی قرار گرفتند که ۶۹ نفر از آن ها مرد متاهل و۷۱ نفر زن متاهل بودند. میانگین سنی کل شرکت کنندگان برابر با ۳۶/۲۲ سال بود. ۱۵/۷ درصد آزمودنی ها دارای مدرک تحصیلی دیپلم، ۷/۹ درصد کاردانی، ۳۷/۹ درصد

[1]- Glass(1981)
[2] -chuick

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

کارشناسی، ۲۶/۴ درصد کارشناسی ارشد و ۱۲/۱ درصد نیز دارای مدرک تحصیلی دکتری و یا معادل پزشکی بودند. ۱۸/۶ درصد آزمودنی‌ها بیکار، ۲۸/۶ درصد کارمند دولتی، ۲۰ درصد شغل آزاد، ۷/۹ درصد پزشک، ۱۲/۱ درصد معلم، ۲/۱ درصد وکیل، ۱/۴ درصد راننده، ۰/۷ درصد خیاط، ۵ درصد مهندس، ۰/۷ درصد نظامی، ۱/۲ درصد استاد دانشگاه بودند. مدت زمان ازدواج ۶۱/۴ درصد آزمودنی بین پنج تا ۱۰، ۳۰/۱ درصد ۱۱-۱۵ سال، ۵/۷ درصد ۱۶-۲۰ سال، ۲/۱درصد ۲۱-۲۵ سال و ۰/۷ درصد ۲۶-۳۰ سال بوده است. ۱۷/۱ درصد آزمودنی ها بدون فرزند، ۴۹/۳ درصد دارای یک فرزند، ۲۸/۶ درصد دارای دو فرزند، ۴/۳ درصد دارای سه فرزند و ۰/۷ درصد نیز دارای چهار فرزند بودند.

جدول۱. میانگین و انحراف معیار مولفه های توجیه روابط فرزناشویی و سبک های هویت

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آماره متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
توجیه روابط فرازناشویی	۴۸/۱۴	۱۰/۱۸	هویت اطلاعاتی	۳۳/۹۱	۳/۷۱
توجیه جنسی	۱۵/۰۳	۴/۰۳	هویت هنجاری	۳۱/۱۳	۱/۴۵
توجیه عشقی	۱۲/۵۵	۲/۹۲	هویت سردرگم/اجتنابی	۳۱/۷۶	۴/۱۸
توجیه عاطفی	۱۱/۱۰	۳/۲۰	تعهد	۳۴/۶۶	۵/۱۹
انگیزه بیرونی	۹/۱۶	۲/۲۶			

همان طور که در جدول ۱ قابل مشاهده است؛ میانگین و انحراف معیار متغیرهای توجیه روابط فرازناشویی «M=۴۸/۱۴ و ۱۰/۱۸ =SD»، سبک هویت اطلاعاتی «M=۳۳/۹۱ و ۳/۷۱ =SD»، هویت هنجاری «M=۳۱/۱۳ و ۱/۴۵ =SD»، هویت سردرگم/اجتنابی «M=۳۱/۷۶ و ۴/۱۸ =SD» و تعهد «M=۳۴/۶۶ و ۵/۱۹ =SD» بود. همچنین نتایج مربوط به چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش حاکی از نرمال بودن داده ها بود.

جدول۲.ضرایب همبستگی بین سبک های هویت با توجیه روابط فرازناشویی

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	سبک هویت			
	آماره	اطلاعاتی	هنجاری	سردرگم-اجتنابی	تعهد
توجیه روابط فرازناشویی	ضریب همبستگی	۰/۸۰	۰/۲۹	-۰/۸۴	۰/۸۳
	سطح معنی‌داری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰

مندرجات جدول ۲ ماتریس همبستگی، نشان می‌دهد که سبک‌های هویت اطلاعاتی (r= ۰/۸۰)، هنجاری (r= ۰/۲۹)، سبک تعهد (r= ۰/۸۳) به طور مثبت و سبک هویت سردرگم/اجتنابی (r= -۰/۸۴) به طور منفی در سطح ۰/۰۱ با توجیه روابط فرازناشویی رابطه معنادار دارند.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

جدول ۳.نتایج رگرسیون چندگانه به روش ورود همزمان توجیه روابط فرازناشویی با سبک های هویت(اطلاعاتی ، هنجاری، سردرگم- اجتنابی و تعهد)

درجدول ۳ نتایج تحلیل رگرسیون همزمان توجیه روابط فرازناشویی با سبک های هویت اطلاعاتی، هنجاری، سردرگم/اجتنابی و تعهد ارائه

آماره					
متغیر پیش بین	B	SE	β	t	P
سبک هویت اطلاعاتی	۰/۷۳	۰/۱۷	۰/۲۶	۴/۲۳	۰/۰۰۰
سبک هویت هنجاری	۰/۵۰	۰/۲۷	۰/۰۷	۱/۸۵	۰/۰۶۷
سبک هویت سردرگم/اجتنابی	-۰/۸۴	۰/۱۷	-۰/۳۴	-۴/۸۷	۰/۰۰۰
سبک هویت تعهد	۰/۶۶	۰/۱۳	۰/۳۳	۵/۰۴	۰/۰۰۰
	۷۹/۰R=	$R^2 = 0/80$	۲۰/۱۴۲F=	۰۰۱/۰P<	

شده است. چنان‌که مشاهده می شود، سبک هویت سردرگم/اجتنابی (β= -۰/۳۴)، تعهد(β=۰/۳۳)و سبک هویت اطلاعاتی(β=۰/۲۶) به ترتیب بیشترین ضریب تاثیر را در پیش بینی توجیه روابط فرازناشویی داشتند همچنین سبک‌های هویت «اطلاعاتی» و «سبک هویت تعهد» ، اثر پیش بینی کنندگی مثبت و سبک هویت «سردرگم/اجتنابی» اثر پیش‌بینی‌کنندگی منفی و معنی داری را بر توجیه روابط فرازناشویی دارد. سبک های هویت به طور همزمان ۸۰ درصد از تغییرات توجیه روابط فرازناشویی آزمودنی ها را تبیین می کنند.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین نقش سبک های هویت در پیش بینی روابط فرازناشویی افراد متاهل بود. یافته های پژوهش حاضر نشان داد که سبک سردرگم – اجتنابی هویت (β=-۰/۳۴)، سبک تعهد (β=۰/۳۳)، سبک اطلاعاتی (β=۰/۲۶) به طور معنی داری می توانند توجیه روابط فرازناشویی را پیش بینی کند. این یافته با یافته های پژوهش کریمیان، حیدری، سالاری(۱۳۹۳) و حیدری، کریمیان، سالاری(۱۳۹۴) همسو می باشد. در تبیین این یافته ها میتوان گفت بروزنسکی (۱۹۹۸، ۲۰۰۵) معتقد است افراد با سبک هویت اطلاعاتی، مهارت های مدیریت زندگی را می شناسند، در برابر افرادی با دیدگاه ها و سلیقه های متفاوت، گشوده و پذیراهستند و شکیبایی از خود نشان می دهند، و در نتیجه، روابط صمیمانه بیشتری را شکل میدهند، و با اطرافیان و همسر خود تعامل بهتری دارند. آن ها از استقلال عاطفی برخوردارند و کمتر در جستوی تائید دیگران هستند و نسبت به خود اطمینان دارند، در نتیجه، به راحتی می توانند با دیگران ارتباط برقرار کنند و بدون آن که استقلال و خود مختاری خود را از دست بدهند از حمایت عاطفی آنان برخودار شوند . افراد با سبک هویت اطلاعاتی در برابر مسائل و مشکلات زندگی، از راهبردهای مقابله مسئله مدار استفاده می کنند. در نتیجه در ضمن ارتباط با همسر، با تعارضات و اختلافات به نحو موفقیت آمیزی برخورد می کنند. اما افرادی که هویت روشن و مشخصی ندارند از اینکه خود واقعی شان را در رابطه صمیمانه از دست بدهند؛ نگرانند، بنابراین گاهی طلاق و شکستن تعهد را به عنوان راهی جهت دستیابی به هویت متمایز و دفاع از خود اصلیشان انتخاب می کنند(هاروی ۲۰۰۲، ترجمه احمدی، ۱۳۸۸) اریکسون معتقد است از عنوان هویت در برابر سردرگمی هویت، وفاداری، نیروی بنیادی جوانی پدیدار می شود (فیست، فیست، رابرتس، ترجمه سید محمدی، ۱۳۹۴). وفاداری پیش شرط لازم برای یک زندگی زناشویی پایدار است. رشد مزرهای صمیمی بادیگران، نگرانی درباره نسل های آینده و درک زندگی بدون دستیابی به درک واضحی از هویت غیر ممکن است. به اعتقاد شوارتز و مولیس(۲۰۱۰) افراد دارای سبک هویتی سردرگم- اجتنابی در کل تمایل به تعویق انداختن تعهد و تصمیم گیری دارند و حتی از اینکه خود را متعهد به کشف هویتی پایدار نمایند گریزان هستند و از پذیرش مسئولیت های بزرگسالی طفره می روند. در تبیین نتیجه بدست آمده باید گفت افراد دارای سبک پردازش هویت سردرگم- اجتنابی از برخورد با مشکلات شخصی، تعارضات و تصمیم گیری ها اجتناب می کنند، این سبک با راهبردهای مقابله ای هیجان محور، انتظار کنترل بیرونی، ناتوان سازی خود، راهبردهای تصمیم گیری ناسازگار، دمدمی مزاجی، روان رنجور خویی، افسردگی و اضطراب ارتباط مثبت و با خودآگاهی، پایداری شناختی،

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

وجدان و مولفه های زندگی بهینه ارتباط منفی دارد(برونسکی[1]، ۲۰۰۳). همچنین افرادی که دارای سبک هویت متعهد هستند، تعهد بالایی دارند دیدگاه بلند مدتی روی ازدواجشان دارند، برای رابطه شان فداکاری می کنند. برای حفظ، تقویت و همبستگی اتحادشان گام برمی دارند و حتی هنگامی که ازدواجشان ثمر بخش نیست، با همسرشان می مانند(هارمون[2]، ۲۰۰۵). نتایج تحقیق مبین این واقعیت است که شناخت خود و آگاهی از ویژگی های شخصیتی وتوجه به رشد یافتگی افراد(از مولفه های هویت)، از مهمترین عوامل در پیش بینی توجیه روابط فرازناشویی می باشد. این احساس که "ما چه کسی هستیم" شامل فرضیات، اصول و سازه هایی است که در تعامل با محیط و جهان ساخته می شود و چارچوب مهمی برای فرایند تحلیل اطلاعات محیط برای فرد فراهم میکند. در حقیقت نوع هویت فرد چارچوب شخصی است که جهت تفسیر تجارب خود از آن استفاده می کند. هر قدر هویت فرد، خود ساخته باشد، به همان اندازه در برخورد با مسائل زندگی مشترک از چارچوب تفسیری منسجم تری استفاده می کند. شکل گیری هویت اطلاعاتی در افراد متاهل به آنان کمک می کند تا تعارضات با همسر خود را با استفاده از شیوه های مسئله مدار حل کنند و کمتر به دنبال توجیه رفتارهای توام با خیانت خود باشند. از محدویت های پژوهش حاضر استفاده ناگزیر از روش نمونه گیری در دسترس بود. همچنین تاثیر ویژگی های فرهنگی، اقتصادی، جنسیت، طول مدت ازدواج وسن ازدواج مورد بررسی قرار نگرفته است و اثرات این متغیرها کنترل نشده است. از طرفی افراد متاهل از لحاظ وجود اختلالات روانشناختی مورد غربالگری و مصاحبه بالینی قرار نگرفتند. این پژوهش بر روی متاهلین شهر اردبیل انجام گرفته، بنابراین در تعمیم این یافته به جامعه های دیگر بایستی احتیاط شود. پیشنهاد می شود در پژوهش های بعدی از روش نمونه گیری تصادفی استفاده شود و متغیرهای مداخله گر نظیر سطح فرهنگی و اقتصادی، جنسیت، طول مدت ازدواج، سن ازدواج افراد متاهل مد نظر قرار بگیرد و غرباگری روان شناختی جهت بررسی وجود یا عدم وجود اختلالات روان شناختی انجام پذیرد. همچنین پیشنهاد می شود از یافته های این پژوهش در مشاوره های قبل از ازدواج، مشاوره خانواده و مشاوره های فردی برای شناسایی افراد در معرض روابط فرازناشویی استفاده شود.

منابع

ترابیان، لیلا؛ عامری، فریده؛ خدابخش، روشنک (۱۳۹۱). بررسی مقایسه ای ویژگی های شخصیت و سبک دلبستگی همسران بی وفا، خیانت دیده و عادی. مطالعات روانشناختی دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه الزهرا، ۸(۳)، ۲۵-۱۰.

جس، فیست؛ گریگوری جی، فیست؛ تامی، آن رابرتس . «نظریه های شخصیت » ترجمه یحیی سیدمحمدی (۱۳۹۴)، چاپ هشتم، انتشارات روان، تهران.

حیدری، حسین؛ کریمیان، نادر؛ سالاری، سمانه.(۱۳۹۴). بررسی رابطه بین ترس از صمیمیت و سبک های هویتی با تعهد زناشویی افراد متاهل. خانواده پژوهی، ۱۱(۴۱)، ۷۳-۸۶.

رحیمی، اکرم.(۱۳۹۲). بررسی آسیب شناسی تعاملی رابطه زوجین قبل از بعد از عهد شکنی شوهران در بین زنان آسیب دیده شهر اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات اصفهان.

شریفی، مرضیه؛ حاجی حیدری، مهناز؛ خوروش، فریبرز؛ فاتحی زاده، مریم(۱۳۹۱). رابطه طرحواره عشق و توجیه فرازناشویی در زمان متاهل شهر اصفهان، تحقیقات علوم رفتاری، ویژه نامه سلامت روان، ۱۰(۶)، ۵۳۴-۵۲۶.

فتحی، منصور؛ فکرآزاد، حسین؛ غفاری، غلام رضا؛ بوالهری، جعفر .(۱۳۹۲). عوامل زمینه ساز بی وفایی زناشویی زنان. فصلنامه علمی –پژوهشی رفاه اجتماعی، ۱۳(۵۱)، ۱۳۷-۱۰۹.

کریمیان، نادر؛ حیدری، حسین؛ سالاری، سمانه . (۱۳۹۳). تبیین تعهد زناشویی زنان و مردان متاهل براساس سبک های هویتی و ترس از صمیمیت٠ فصلنامه مشاوره و روان درمانی،۳(۱۱)، ۶۵- ۷۹.

گلاسر، ویلیام؛ گلاسر، کارولین(۲۰۱۵). ازدواج بدون شکست، یا به هم رسیدن و باهم ماندن، ترجمه خوش نیت، سمیه؛ برازنده، هدی(۱۳۹۴).انتشارات فرا انگیزش، تهران.

محسن زاده، فرشاد؛ محمد نظری، علی؛ عارفی، مختار(۱۳۹۰). مطالعه کیفی عوامل نارضایتی زناشویی و اقدام به طلاق (مطالعه موردی شهر کرمانشاه)، مطالعات راهبردی زنان، ۵۳. ۱۳۱-۱۳۵

[1] Berzonsky
[2] Harmon

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

مؤمنی جاوید، مهرآور؛ شعاع کاظمی، مهرانگیز(۱۳۹۰). تاثیر رواندرمانی زوجین بر کیفیت زندگی زوجین آسیب دیده از خیانت های زناشویی در تهران. مجله تخصصی پژوهش و سلامت، مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت گناباد، ۱(۱) ، ۶۳-۵۴.

نوایی، جعفر؛ محمدی آریا، علیرضا. (۱۳۹۴). بررسی ارتباط طرحواره های اولیه ناسازگار با توجیه روابط فرازناشویی در میان افراد متاهل. فصلنامه علمی – پژوهشی انجمن علمی پرستاری ایران. ۳(۴)، ۲۸-۱۷.

هاروی، مایکل، کتاب جامع زوج درمانی، ترجمه: خدابخش احمدی و همکاران(۱۳۸۸)، چاپ اول، انتشارات دانژه، تهران.

Aviram l, Amichai, Humburger y .(2005). Online in fidelity: Aspects of dyadic satis faction self-disclosure, and narcissims, Jcomput Mediat Commun , 10, 74-84.

Berzonsky, M. D.(2003). Identity style and well-being: Does Commitment matter? Identity: An International Journal of Theory and Research, 3,131-142.

Chuick CD.(2013). Gender and infidelity: a study of the relationship between conformity to masculine norms and extra relational involvement (Thesis). Lowa, IA: University a Flowa.

Harmon , kh D. (2005). Black men an marriage: the impact of spirituality, religiosity and marital commitment on satisfaction Unpublished doctoral dissertation, University of Alabama.

Schwartz, S. J, Mullis R. L, Waterman, A. S & Dunham, R. M. (2010). Ego Identity, status, Identity style, and personal Expressiveness An Empirical investigation of Three Convergent constructs, Journal of Adolescent Research, 15, 256-264.

Pizarro, G.J; Fernandez, G,R. (2015).Estranged Wife, Other Man's Beloved: perspectives of Filipino women involved in extramarital relationships. sage journals. Sgo. sage pub.com,1-12.

Mark, KP; Janssen, E & Mihausen, PR. (2011). Infidelity in heterosexual couples: demographic, inter personal and personality related predictors of extra dyadic sex, Archive sex Behavior, 40, 971-982.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4]